

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις, ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τῇ 8^ῃ Ἰανουαρίου 1895, ἡμέρα Κυριακῆ καὶ ὥρα 10^ῃ π. μ. συνήλθον ἑταῖροι 41 προσκληθέντες ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Δ. Τσιβανοπούλου, ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Ἐταιρείας ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως, ἀκούσωσι τῆς τοῦ ἔτους 1894 λογοδοσίας τοῦ Συμβουλίου καὶ ἐκλέξωσι τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπεῖαν.

Γενομένης μυστικῆς διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορίας ἐξελέγησαν Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ Ἄντ. Ζυγομαλάς διὰ ψήφων 39, Ἀντιπρόεδρος ὁ Μ. Λαμπρινίδης διὰ ψήφων 37, Α΄ γραμματεὺς ὁ Λουδοβ. Νικολαΐδης διὰ ψήφων 28 καὶ Β΄ γραμματεὺς ὁ Β. Λεονάρδος διὰ ψήφων 27.

Καταλαβὼν τὴν ἔδραν ὁ ἐκλεχθεὶς Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως Ἄντ. Ζυγομαλάς ἠύχαρίστησε τοὺς ἑταίρους ἐπὶ τῇ τιμῇ, ἣν ἀπένειμαν αὐτῷ, καὶ ἐξῆρε τὴν χρησιμότητα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ἣτις πολυτίμους παρέσχεεν ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐπιστήμην καὶ σπουδαίως

ἐπλούτισε διὰ τῶν ἐργασιῶν τῆς τᾶ Μουσεῖα τοῦ Κράτους, πολλὰς δὲ καὶ εἰς τὸ μέλλον θέλει παράσχει ὑπηρεσίας κατὰ τὴν νέαν περίοδον αὐτῆς, εἰς ἣν τώρα εἰσηλθε. Τὸ ἐπ' ἐμοί, εἶπε, θέλω προσπαθῆσαι νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν ἐκλογὴν Ὑμῶν διευθύνων τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως ἐν ἀμεροληψία καὶ πιστῇ τηρήσει τοῦ καταστατικοῦ, ὅπερ πρὸ ὀλίγου χρόνου ἐψηφίσατε.

Ἄνελθὼν εἶτα τὸ βῆμα ὁ γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου Π. Καββαδίας ἀνέγνω τὴν ὑπ' αὐτοῦ συνταχθεῖσαν καὶ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐγκριθεῖσαν λογοδοσίαν τοῦ ἔτους 1894 ἔχουσαν οὕτως :

Κύριοι,

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1894 ἡ Ἐταιρεία ἡμῶν εἰσηλθεν εἰς νέαν περίοδον βίου.

Τῇ 13 Μαρτίου 1894 συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς συνεδρίαν ἵνα ἀκούσωσιν τῆς περὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ 1893 ἐκθέσεως τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ προβῶσιν εἰς τὰς διὰ τὸ ἔτος 1894 ἀρχαιρείας. Ἄλλ' ἢ ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης Π. Παπαναστασίου ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις κατήγγειλεν ἀνωμαλίας ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν τῆς Ἐταιρείας. Θόρυβος δ' ἐκ τούτου ἱκανὸς ἐγένετο ἐν τῇ συνελεύσει καὶ πολλοὶ τῶν ἑταίρων, ἐν οἷς καὶ οἱ πλείστοι τῶν τέως συμβούλων, ἐζήτησαν τὴν ἀναβολὴν τῆς συνεδρίας, ἵνα λάβῃ καιρὸν τὸ συμβούλιον νὰ ἀνασκευάσῃ τὰς ἐξενεχθείσας μομφὰς καὶ οὕτω δυναθῇ ἢ τῶν ἑταίρων συνέλευσις νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν ὑπ' ὄψιν αὐτῆς λογαριασμῶν ἐν πλήρει καὶ ἀκριβεῖ τῶν πραγμάτων γνώσει. Τοῦτο ἐγένετο δεκτόν.

Τὸ συμβούλιον, ἵνα ἄρῃ πᾶσαν τυχὸν ὑπόνοιαν περὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ μὴ κανονικῆς διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἐταιρείας, ἐνόμισεν ἐπιβαλλόμενον ἑαυτῷ καθῆκον νὰ μὴ περιορισθῇ μόνον εἰς τὴν πρὸς τοὺς ἑταίρους ἀπολογίαν του ἀλλὰ νὰ ὑποβάλλῃ ἑαυτὸ καὶ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς κυβερνήσεως, πρόθυμον νὰ δώσῃ λόγον τῶν

πράξεών του συμφώνως πρὸς τὸν νόμον ΒΡΞΗ' τῆς 16 Φεβρουαρίου 1893. Ὅθεν τὸ μὲν ἐζητήσατο παρὰ τῆς κυβερνήσεως νὰ διορίσῃ ἐλεγκτὰς πρὸς ἐξέτασιν τῶν τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ, τὸ δὲ συνέταξε μακρὰν πρὸς τοὺς ἐταίρους ἔκθεσιν ἀνασκευαστικὴν τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ κυβέρνησις διώρισεν ἐλεγκτὰς τοὺς Θ. Κετσεάν καὶ Ἡρ. Πανουργιᾶν (τὸν μὲν ἀντιπρόεδρον τὸν δὲ μέλος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου), καὶ τὸν Α. Στούπην, νομικὸν σύμβουλον, οἵτινες ἐξετάσαντες ἐπισταμένως τὰ ἐν τῇ Ἐταιρείᾳ οὐδὲν κατήγγειλαν κακῶς γενόμενον ἐν αὐτῇ.

Οἱ ἐταῖροι συνῆλθον εἰς συνεδρίαν τῇ 10 Ἀπριλίῳ καί, ἀκούσαντες τῆς ἀπολογίας τοῦ συμβουλίου, ὁμοφώνως ἐνέκριναν τοὺς ὑπὸ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν λογαριασμοὺς τοῦ 1893. Δὲν προέβησαν ὅμως εἰς ἀρχαιρείας, ἀλλ' ἀπεφάσισαν νὰ τροποποιήσωσι προηγουμένως τὸν ἐν ἰσχύϊ ἀτελῆ, κατ' αὐτοὺς, ὄργανισμὸν τῆς Ἐταιρείας. Ἐξελέξαντο δὲ πρὸς σύνταξιν νέου ὄργανισμοῦ πενταμελῆ ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τῶν Στ. Δραγούμη, Δ. Μακκᾶ καὶ Π. Καθβαδία, συμβούλων τῆς Ἐταιρείας, Π. Παπαναστασίου, εἰσηγητοῦ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ Στ. Ἀνδροπούλου, ἀρεοπαγίτου καὶ ἀρχαίου ἐταίρου.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐργασθεῖσα ἐξεπόνησε τὸν νέον ὄργανισμὸν, ὃν λεπτομερῶς καὶ διὰ μακρῶν συζητήσαντες οἱ ἐταῖροι ἐν ταῖς συνεδρίαις αὐτῶν τῆς 25 Σεπτεμβρίου καὶ τῆς 2, 9, 16, 23 καὶ 30 Ὀκτωβρίου ἀπεδέξαντο σχεδὸν διὰ παμψηφίας, ἐλαχίστας ἐν αὐτῷ ἐπενεγκόντες τροποποιήσεις. Οὗτος δὲ ὁ ὄργανισμὸς ἐγένετο ὁ καταστατικὸς νόμος τῆς Ἐταιρείας, ἐγκριθεὶς διὰ τοῦ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1894 Β. Διατάγματος, ἐν ᾧ ρητῶς χαρακτηρίζεται ὡς *τελειότερος* τοῦ τέως ὑφισταμένου.

Κατ' ἀκολουθίαν προσωρινῆς διατάξεως τοῦ νέου ὄργανισμοῦ ἐκλήθησαν οἱ ἐταῖροι ὑπὸ τοῦ Σταύρου Ἀνδροπούλου, προεδρεύοντος τῆς συνελεύσεως, εἰς συνεδρίαν τῇ 4 Δεκεμβρίου 1894, ἵνα προβῶσιν εἰς τὰς ἀπὸ τῆς 13 Μαρτίου ἀναβληθείσας ἀρχαιρείας. Ἐψήφισαν ἐν ὄλῳ κατὰ τὴν συνεδρίαν ἐκείνην 146 ἐταῖροι. Ἐξελέγησαν δὲ ἀντιπρόεδρος ὁ Σ. Φιντικλῆς διὰ ψήφων 130, γραμματεὺς ὁ Στ. Κουμανούδης διὰ ψήφων 135, καὶ σύμ-

βουλοι οί Δ. Τσιβανόπουλος διά ψήφων 111, Π. Καββαδίας διά ψήων 107, Γ. Νικολαΐδης διά ψήφων 93, Ἀντώνιος Οικονόμου διά ψήφων 86, Σταῦρος Ἀνδρόπουλος διά ψήφων 82, Γ. Τυπάλδος Κοζάκης διά ψήφων 81, Ἰ. Σβορώνος διά ψήφων 79, Δ. Φίλιος διά ψήφων 76, καί Κ. Μυλωνᾶς διά ψήφων 75. Πρόεδρος τοῦ συμβουλίου οὐδείς ἐξελέγη, διότι ὁ λαβὼν τὰς πλείονας σχετικῶς ψήφους (ψήφους 73) Στ. Δραγούμης, ὁ ἀπὸ εἰκοσαετίας περίπου συνεχῶς διατελέσας μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας, δὲν ἔτυχε τῆς κατὰ τὸ καταστατικὸν ἀπολύτου πλειοψηφίας. Ἀναπληρωτικοὶ σύμβουλοι ἀνεδείχθησαν οἱ Π. Παπαναστασίου διά ψήφων 71, Δ. Μακκᾶς διά ψήφων 69 καὶ Ν. Πολίτης διά ψήφων 63.

Τῆ 4 Δεκεμβρίου ἐγένετο πρὸς ἐκλογὴν τοῦ προέδρου δευτέρα τῶν ἐταίρων συνεδρία καθ' ἣν ὁ Στ. Δραγούμης ἔλαβε ψήφους 57 ἐπὶ 113 ψηφοφορησάντων. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος τῶν ὑπὲρ τοῦ Στ. Δραγούμη ψήφων ἐθεωρήθη καὶ διετυπώθη ἐν τοῖς μετὰ τὴν διαλογὴν ὑπογραφείσι Πρακτικοῖς ὡς μὴ ἀποτελῶν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν. Κατ' ἀκολουθίαν ἐκλήθησαν οἱ ἐταῖροι καὶ τρίτην φοράν, τῆ 18 Δεκεμβρίου, πρὸς ἐκλογὴν τοῦ προέδρου διά σχετικῆς πλείον, συμφώνως τῷ καταστατικῷ, πλειοψηφίας. Ἐν ἀρχῇ ὁμοῦς τῆς συνεδρίας ταύτης ἔνστασις ἐγένετο ὑπὸ πολλῶν ἐταίρων ὅτι δὲν πρέπει νὰ γείνη ψηφοφορία, διότι ὁ Στ. Δραγούμης ἐξελέγη νομίμως πρόεδρος, ἀφ' οὗ ἔλαβε ψήφους 57, ἦτοι μίαν ψῆφον πλείοτερον τοῦ ἀθροίσματος τῶν ψήφων, ἃς ἔλαβον οἱ ἀντίθετοι αὐτοῦ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν λευκῶν ψήφων. Στηριζόμενοι δ' οὗτοι καὶ εἰς γνώμας νομομαθῶν περὶ σημασίας τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας καὶ εἰς γνώμην τῆς ὀλομελείας τοῦ νομικοῦ συμβουλίου ἐζήτησαν νὰ ἀνακηρυχθῇ ὁ Στ. Δραγούμης ὡς πρόεδρος ἢ τοῦλάχιστον νὰ ἐρωτηθῇ ἢ συνέλευσις, ἂν θεωρῇ αὐτὸν τυχόντα τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας ἢ οὐ. Σημειωτέον δ' ὅτι τοιαύτη γνώμη περὶ νομίμου ἐκλογῆς ὡς προέδρου τοῦ Στ. Δραγούμη εἶχε προταθῆ καὶ ἐν τῇ συνεδρίᾳ τοῦ συμβουλίου τῆς 19 Δεκεμβρίου καὶ ὑποστηρικθῆ ὑπὸ τινῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου (τῶν Π. Καββαδία, Γ. Νικολαΐδου καὶ Κ. Μυλωνᾶ).

Εἰς τὰς ἐνστάσεις ταύτας ὁ προεδρεύων τῆς συνελεύσεως ἀντέ-

ταξεν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας ἔλυσε ἡ ἀρ-
μοδία κατὰ τὸν ὀργανισμόν ἐπιτροπεία ἀμετακλήτως, τοιοῦτον
δ' ἦτο καὶ τὸ πνεῦμα τῆς συνελεύσεως· διότι πόρισμα τῆς ἐν
αὐτῇ γενομένης περὶ τοῦ πρακτέου συζητήσεως ἦτο ἡ ἀπόφασις
τῆς ἐπιτροπείας περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐκλογῆς. Ἄλλων δ' εἰς
ταῦτα ἀντιλεγόντων καὶ πολλοῦ λόγου γινομένου, ὁ Δ. Μακκᾶς
ἐνεχείρισε τῷ προεδρεύοντι καὶ ἀνέγνω ἐπιστολὴν τοῦ Στ. Δρα-
γούμη, ἐν ἣ οὗτος ἐδήλου ὅτι παραιτεῖται τὴν προεδρίαν καὶ δὲν
ἐπιθυμεῖ ν' ἀναγραφῇ πλέον τὸ ὄνομά του ἐν ψηφοδελτίῳ. Κλη-
θέντων δὲ τότε τῶν ἐταίρων εἰς ψηφοφορίαν, ἔνστασις ἐγένετο
νὰ διαλυθῇ ἡ συνεδρίασις ἕνεκα τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην
ἐπισυμβάντος θανάτου τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Ἑταιρείας. Ἡ συνέ-
λευσις βοῆ ἀπεφάσισε τάδε: « ἐπειδὴ ἀπέθανεν ὁ ἀντιπρόεδρος
τοῦ συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας Σπυρ. Φιντικλῆς, ἡ Συνέλευσις
πενθοῦσα ἀναβάλλει τὴν ἐκλογὴν τοῦ προέδρου τῆς Ἑταιρείας
εἰς τὴν 28 Δεκεμβρίου, ὅτε θὰ συνέλθῃ πάλιν καλουμένη προση-
κόντως ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτῆς ». Τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἦτοι τῇ
28 Δεκεμβρίου, συνῆλθον πάλιν οἱ ἐταῖροι καὶ ἐξέλεξαν πρόεδρον
τὸν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου Δημοσθένη Τσιβανόπουλον,
Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου, διὰ ψήφων 93 ἐπὶ 115 ψηφο-
φορησάντων.

Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκλεγέντος προέδρου μέλους τοῦ συμ-
βουλίου Δ. Τσιβανοπούλου ἐκλήθη ὁ πρῶτος ἀναπληρωτικὸς
σύμβουλος Π. Παπαναστασίου. Εἶτα ἐξελέξατο τὸ συμβούλιον
ἀντιπρόεδρον, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος Φιντικλέους,
τὸν σύμβουλον καὶ πρῶην ταμίαν τῆς Ἑταιρείας Γ. Νικολαΐδην
καὶ ἐκάλεσεν εἰς ἀναπλήρωσιν τῆς δευτέρας οὕτω κενωθείσης
θέσεως συμβούλου τὸν δεύτερον ἀναπληρωτικὸν Δ. Μακκᾶν.

Καταρτισθὲν οὕτω καὶ συμπληρωθὲν τὸ συμβούλιον ἤλπιζεν
ὅτι θὰ ἠδύνατο πλέον νὰ προβῇ ἀπροσκόπτως εἰς τὰ πολλὰ καὶ
ἐπίπονα τὰ κατ' ἀρχὰς ἔργα αὐτοῦ πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νέου τῆς
Ἑταιρείας ὀργανισμοῦ· ἀλλ' ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτοῦ τῆς 29 Δε-
κεμβρίου 1894 ὑπεβλήθη ἔγγραφον τοῦ γραμματέως τῆς Ἑται-
ρείας ἔχον οὕτως:

Πρὸς τὸν κ. Δημοσθ. Τσιβανόπουλον, Πρόεδρον
τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

Ἀξιότιμε κύριε,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑμῖν διὰ τοῦ παρόντος τὴν ἀπὸ τῆς Γραμματείας τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας παραίτησίν μου καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ πιστεῦσητε ὅτι διατελῶ τιμῶν ὑμᾶς ἐξαιρέτως

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

Πολὺς ἐγένετο, ὡς εἰκός, λόγος ἐν τῷ συμβουλίῳ περὶ τῆς πρὸς παραίτησιν ἀποφάσεως ταύτης τοῦ γραμματέως. Εἰς τῶν συμβούλων ἀνεκοίνωσεν, ὅτι εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην προέβη ὁ γραμματεὺς ἀγανακτῶν ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ πρώτου ἀναπληρωτικοῦ συμβούλου, μεθ' οὗ δὲν ἐδύνατο νὰ συνεργάζηται. Ἄλλ' ὁ λόγος οὗτος τῆς παραιτήσεως δύναται νὰ ἔχη σχέσιν οὐχὶ πρὸς τὰ ἔργα καὶ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ πρὸς τὴν συνέλευσιν τῶν ἐταίρων, ἧς αἱ ἀποφάσεις εἶνε σεβασταὶ καὶ ἀνέκκλητοι. Τὸ συμβούλιον ἀναγνωρίζον ὁμοφώνως τὰς μεγάλας ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ἐργασίας τοῦ Στ. Κουμανούδη ἐθλίβη ἐπὶ τῇ πρὸς παραίτησιν προθέσει του, ἀνέθηκε δὲ εἰς τὸν πρόεδρον νὰ παρακαλέσῃ αὐτὸν νὰ μὴ ἐμμένῃ ἐν τῇ ἀπόφασί του, ἀλλὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ παρέχων τῷ συμβουλίῳ τὴν πολύτιμον αὐτοῦ συνεργασίαν καὶ κατὰ τὴν νέαν ταύτην τῆς Ἑταιρείας περίοδον. Ἄλλὰ καὶ εἰς τὴν παράκλησιν ταύτην καὶ εἰς δευτέραν παράκλησιν γενομένην αὐτῷ, κατ' ἀπόφασιν τοῦ συμβουλίου, ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, ὁ Στ. Κουμανούδης ἀντέταξεν ἀπόλυτον ἄρνησιν, δηλώσας ὅτι ἐμμένει ἐν τῇ παραιτήσει του.

Τὸ συμβούλιον προέβη, καθ' ὃ εἶχε καθήκον, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ὁργανισμοῦ. Ἀποδεχθὲν τὴν παραίτησιν τοῦ Στ. Κουμανούδη ἐξελέξατο γραμματεῖα τὸν σύμβουλον Π. Καθβαδῖαν, γενικὸν ἔφορον τῶν ἀρχαιοτήτων. Συγχρόνως ἀπεδέξατο τὰς παραιτήσεις καὶ δύο συμβούλων, τῶν Δ. Φιλίου καὶ Ἰ. Σβορώνου, καὶ ἐκάλεσεν εἰς πλήρωσιν μιᾶς θέσεως τὸν τρίτον ἀνα-

πληρωτικόν Ν. Πολίτην, ὅστις ὁμῶς ἐδήλωσεν ἐγγράφως τῷ Προέδρῳ ὅτι παρκατεῖται τὸ δικαίωμα τοῦτο. Πρὸς πλήρωσιν τῶν κενωθεισῶν οὕτω τριῶν θέσεων συμβούλων θέλετε κληθῆ ἕν καὶ ἄλλο ἵνα ἐκλέξητε νέα μέλη.

Οἱ ἀποτελοῦντες νῦν τὸ συμβούλιον, ἐμμένοντες ἐν τῇ θέσει, ἦν ἡ εὐμενὴς ὑμῶν ψῆφος ὥρισεν αὐτοῖς, καὶ ἐργαζόμενοι ἕκαστος κατὰ τὸ ἐνόν, ἐλπίζουσιν ὅτι θέλουσι δυνηθῆ νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ καθῆκόν των.

Ταῦτα εἶνε, κύριοι, τὰ γινόμενα πρὸς ἐπιψήφισιν τοῦ νέου Ὁργανισμοῦ τῆς Ἑταιρείας καὶ πρὸς συγκρότησιν τοῦ ἐνώπιον ὑμῶν παρουσιαζομένου σήμερον συμβουλίου. Μεταβαίνομεν τώρα εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας. Καὶ πρῶτον ὁ λόγος ἔστω περὶ ἐταίρων.

Νέοι ἐταῖροι ἐνεγράφησαν ἐν τῷ μητρώῳ κατὰ τὸ ἔτος 1894 15. Τῶν παλαιῶν δ' ἐταίρων ἀπεβίωσαν οἱ Εὐστράτιος Καλόπαις ἐκ Θηβῶν, (ἀνὴρ ζηλωτῆς τῶν τῆς Ἀρχαιολογίας, πολυχῶς γινόμενος χρήσιμος ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ πατρίδος), Παν. Παυλίδης, καθηγητῆς τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου, Βασ. Οἰκονομίδης, Νικ. Μοσχάκης καὶ Th. Lüdlow (ἐν Ἀμερικῇ). Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπεβίωσεν εἰσέτι ὁ ἐταῖρος Habbo Lolling, ἀνὴρ τῶν γενναιοτάτων ἐργατῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης. Γερμανὸς τὴν καταγωγὴν ὁ Lolling ἐγκατεστάθη παρ' ἡμῖν πρὸ εἰκοσαετίας καὶ διέτριψε περὶ τοπογραφικῆς καὶ ἰδίως ἐπιγραφικῆς μελέτας. Τὰ περὶ τοπογραφίας τῆς Ἑλλάδος δημοσιεύματα αὐτοῦ, αἱ πρὸς ἔκδοσιν τοῦ Corpus Inscriptionum ἐργασίαι αὐτοῦ, ἡ ἑκτακτος αὐτοῦ ἐμπειρία περὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐπιγραφικῶν κειμένων καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ πρὸς ἴδρυσιν τοῦ παρ' ἡμῖν Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου, εἰς οὗ τὴν ὑπηρεσίαν πρὸ ὀκταετίας εἶχε προσληθῆ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, ταῦτα πάντα τὸν ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του ἀποθανόντα Lolling κατέστησαν πολὺκλαυστον.

Ἐνταῦθα δὲ τοῦ λόγου γινόμενοι δέον νὰ μνημονεύσωμεν καὶ τοῦ θανάτου ἐπιτιμίου ἐταίρου τῆς Ἑταιρείας ἡμῶν, τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου καθηγητοῦ τῆς Ἀρχαιολογίας Ἐρ-

ρίκου Brunn, τοῦ κορυφαίου τῶν ἀρχαιολόγων τῶν ἡμετέρων χρόνων. Εὐλογοῦντες τὴν μνήμην τοῦ Brunn ἡμεῖς οἱ Ἕλληνας ἀποτίνομεν αὐτῷ ἰδιαίτατα φόρον εὐγνωμοσύνης ὡς μαθηταὶ πρὸς διδάσκαλον, διότι πάντες σχεδὸν οἱ νεώτεροι ἡμεῖς, ὅσοι περὶ τὴν Ἀρχαιολογίαν διατρίβομεν, παρὰ τῷ Brunn ἐμαθητεύσαμεν.

Ἄλλου δὲ ἀνδρὸς ὁ θάνατος καιρίως ἐπληξε τὴν ἡμετέραν Ἑταιρείαν. Λήγοντος τοῦ ἔτους ἀπεβίωσεν ὁ **Σπυρίδων Φιντικλῆς**, καθηγητῆς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ἀπὸ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν διατελῶν συνεχῶς ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρείας. Ὁ θάνατος τοῦ Φιντικλέους εἶνε διὰ τὴν Ἑταιρείαν ἡμῶν μεγάλη καὶ ἀνεπανόρθωτος ἀπώλεια. Οὐδὲν σχεδὸν ἔργον ἐξετέλεσεν ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο χρονικὸν διάστημα ἄνευ τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον συμμετοχῆς τοῦ Φιντικλέους. Τὰς ἐν Ἀθήναις γινομένας ἀνασκαφὰς τακτικώτατα παρηκολούθει συνεχῶς διατελῶν μέλος τῆς ἐπιστατούσης αὐτὰς ἐπιτροπείας· τὰς δ' ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ὧν πολλαὶ τῇ πρωτοβουλίᾳ αὐτοῦ ἐγίνοντο, ἐν τοῖς πρώτοις ἔσπευδεν αὐτὸς νὰ ἐπισκέπτηται, οὔτε κόπων οὔτε δαπάνης φειδόμενος, μεγάλην προσκτώμενος οὕτω πείραν, ἐξ ἧς πολλὰ ὠφελοῦντο οἱ ἐν τῷ συμβουλίῳ συνάδελφοι αὐτοῦ, ὡσάκις ἐπρόκειτο νὰ ἀποφασίσωσι τι περὶ σχετικῶν πρὸς τὰ ἔργα ταῦτα ζητημάτων. Ὁ Φιντικλῆς ἦτο ἡ προσωποποίησης, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, τοῦ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἀρχαιοτήτων αὐστηροῦ δικαίου. Ὅσάκις ἐπρόκειτο νὰ ἀποφασισθῇ ἡ ἀγορὰ ἀρχαιολογικοῦ τινος τόπου καὶ νὰ ὀρισθῇ ἡ τιμὴ αὐτοῦ, αὐτὸς, ὁ ἀδέκαστος καὶ ἄκαμπτος Φιντικλῆς, ἦτο πάντοτε τὸ πρωτεῦον μέλος τῆς πρὸς τοῦτο ἐπιτροπείας. Ὅταν δ' ἀνηγγέλλετο καταστροφὴ ἀρχαίου μνημείου, τυμβωρυχία ἢ ἀρχαιοκαπηλεία τις, ὁ Φιντικλῆς ἦτο ὁ ρηγνύων φωνὴν διαμαρτυρίας καὶ κατάρας. Τοιοῦτος ἦτο ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρείας ἡμῶν. ὃν ἐν συντριβῇ καρδίας ὠδηγήσαμεν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὸν τάφον.

Καὶ ἄλλου δὲ ἀνδρὸς φιλογενοῦς, ἀναγεγραμμένου ἐν τῇ στήλῃ τῶν εὐεργετῶν τῆς Ἑταιρείας, τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ Στεφάνου Ζαφειροπούλου, μνημοειυτέος ἐνταῦθα ὁ θάνατος.

Περὶ τῶν ἐν Ἀμοργῷ ἀνασκαφῶν

Πέμπτη τέλος ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν Ἀμοργῷ ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Χρήστου Τσουντα, οὗ ἡ ἔκθεσις ἔχει οὕτως :

« Εἴκοσι καὶ ἕξ ἡμέρας μόνον εἰργάσθημεν ἐν Ἀμοργῷ καὶ δι' ὀλίγων ἐργατῶν, ἀνάλογα δὲ πρὸς τὴν καταβληθεῖσαν ἐργασίαν ὑπῆρξαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀνασκαφῶν. Εὗρομεν πρῶτον ἱκανὰ τὸν ἀριθμὸν πῆλινα ἀγγεῖα, ὅμοια τῶν ὁποίων ἢ δὲν ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς συλλογαῖς ἡμῶν ἢ, ἂν ὑπάρχωσιν, εἶναι ἀγνώστου προελεύσεως. Ἐπειτα εὗρομεν πέντε μαρμάρινα εἰδῶλια, λόγχας τινὰς χαλκᾶς, ἐν ἐγχειρίδιον ὁμοίως χαλκοῦν, δύο μικρὰ μαρμάρινα ἀγγεῖα καὶ ἄλλα τινὰ μικρὰ κτερίσματα — πάντα ἐποχῆς ἀρχαιοτάτης. Πλὴν τούτων ἀνεκαλύφθησαν ἐν τάφοις ὑστερωτέροις ἀγγεῖα τινὰ πῆλινα πρωτοκορινθιακοῦ ρυθμοῦ καὶ ἐν πῆλινον εἰδῶλιον γυναικὸς καθημένης.

Ἡ σπουδαιότης ὅμως τῶν ἐν Ἀμοργῷ ἀνασκαφῶν δὲν ἔγκειται εἰς τὰ εὐρήματα καθ' ἑαυτά· αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται ἀποτελοῦσι τὴν ἀρχὴν γενικωτέρας ἐξερευνησέως τῶν ἐν ταῖς νήσοις σωζομένων λειψάνων τοῦ παναρχαίου νησιωτικοῦ πολιτισμοῦ, ἕνεκα τούτου δ' ἔχουσιν ἀξίαν, ἥτις μόνον βραδύτερον δύναται νὰ γείνη καταφανής ».

ΧΡ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

Ἄλλα δὲ σπουδαῖα ἔργα ἐξετέλεσε τὸ συμβούλιον καὶ ἐξακολουθεῖ ἐκτελοῦν, δύο, τὸ μὲν ἐν τῷ *Παρθενῶνι* τὸ δὲ ἐν τῇ *Μορῇ τοῦ Δαφνίου*.

Μετὰ τοὺς γενομένους κατὰ τὸ λήξαν ἔτος σεισμούς μετὰ δέους ἠκούσθη καὶ ὑφ' ἡμῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ ὑπὸ τοῦ ἕξω πεπολιτισμένου κόσμου, ὅτι, βλαβέντων μελῶν τινων τοῦ Παρθενῶνος, κινδυνεύει τὸ περιφανές τοῦτο τῆς ἑλληνικῆς μεγαλοφυίας μνημεῖον. Τὸ συμβούλιον ἔσπευσε εὐθὺς νὰ παρακαλέσῃ τὴν κυβέρνησιν νὰ προβῇ δαπάναις τῆς Ἐταιρείας εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐρ-

γασίας πρὸς στερέωσιν τοῦ οἰκοδομήματος. Ἄλλ' ἐπιτροπεία ἐξ ἀρμοδίων καὶ ἐμπείρων μηχανικῶν διορισθεῖσα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, ἵνα ἀποφανθῇ τίνα τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκτελεστέα ἔργα, διαφωνήσασα δύο ἀντιθέτους προέτεινε γνώμας, ὥστε ἡ κυβέρνησις, ἐν ἀπορίᾳ διατελοῦσα περὶ τοῦ πρακτέου, προσεκάλεσεν ἐκ Γερμανίας διαπρεπέστατον ἀρχιτέκτονα, τὸν ἐν Καρλσρούῃ καθηγητὴν Ἰωσήφ Durm, ἵνα ἐρχόμενος ἐνταῦθα ἀποφανθῇ τί τὸ πρακτέον καὶ ἀναλάβῃ πρὸς τοῦτους, εἰ δυνατὸν αὐτῷ, καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐκτελεστέων ἔργων. Ὁ καθηγητὴς οὗτος ἀφίκετο ἤδη καὶ ἐπελήφθη τῶν ἐργασιῶν του. Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἔδαπανήθησαν μέχρι τοῦδε μόνον δρ. 1346 πρὸς κατασκευὴν (διὰ τοῦ τμήματος τῶν Δημοσίων Ἔργων) τῶν πρὸς ἐξέτασιν τοῦ οἰκοδομήματος ἀναγκαίων ἰκριωμάτων.

Οἱ αὐτοὶ σεισμοὶ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔβλαψαν σπουδαίως καὶ τὸν ἐν Δαφνίᾳ βυζαντινὸν ναόν, ὥστε πρὸς στιγμὴν ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις νὰ ἀποσπασθῶσι τῶν τοίχων τοῦ ναοῦ τὰ μωσαϊκὰ καὶ νὰ προσκολληθῶσιν ἀλλαχοῦ πρὸς σωτηρίαν αὐτῶν. Τὸ συμβούλιον δὲν ἐδίστασε νὰ προβῇ εἰς τὰς ἀναγκαίας δαπάνας ἵνα ὑποστηρίξῃ τὸ οἰκοδόμημα οὕτως, ὥστε νὰ δύνανται νὰ μεινωσι τὰ μωσαϊκὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ θέσει. Διττὸν δ' ἦτο τὸ ἐκ τῆς ἐνεργείας ταύτης τοῦ συμβουλίου ὄφελος, τὸ μὲν ἐσώζετο αὐτὸς ὁ ναὸς ἄρτιος, τὸ δὲ τὰ μωσαϊκὰ ἔμμενον ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῶν θέσει, ὅθεν καὶ μόνον εἶνε δυνατὸν ταῦτα νὰ ἐμφανίζωνται τῷ θεατῇ ἐν τῇ προσηκούσῃ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ ἁρμονίᾳ. Αἱ μὲν πρὸς στερέωσιν τῶν μωσαϊκῶν ἐργασίαι γίνονται ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου ἐκ Βενετίας μουσειωτοῦ Φραγκίσκου ΝΟΝΟ· αἱ δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ οἰκοδομήματος διευθύνονται ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς καὶ ἰδίως ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Εὐγ. Τρούμπ. Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἔδαπανήθησαν δρ. 14669.

Ἄλλα δὲ τίνα ἔργα τῆς Ἐταιρείας μετὰ τῶν σχετικῶν δαπανῶν βλέπετε ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν Ἑμῶν ἐντύπῳ ἰσολογισμῷ τοῦ ἔτους 1894. Τὸν ὑπὸ τοῦ ἐμμίσθου ταμίου τῆς Ἐταιρείας Κ. Τσακωνοπούλου συνταχθέντα τοῦτον ἰσολογισμὸν θέλει ἀναπτύξει Ἑμῖν, εὐθὺς μετ' ὀλίγον, ἐντολῇ τοῦ συμβουλίου, ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπείας Δ. Μακκᾶς.

Ἄρχαια ἠγοράσθησαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀντὶ δρ. ἐν ὄλῳ 3,104 ὀλίγα, ὧν 85 νομίσματα (ἀντὶ δρ. 2,004), ἥτοι 2 χρυσᾶ (1 αἰτωλικῆς Συμμαχίας, 1 Κώνσταντος Β'), 40 ἀργυρᾶ καὶ 43 χαλκᾶ, ἑλληνικὰ αὐτόνομα καὶ αὐτοκρατορικά. Τῶν ἄλλων ἀρχαίων ἀξιολογώτερα εἶνε λαιμὸς χαλκῆς οἰνοχόης ἐνεπίγραφος, ἐξ Ὀλυμπίας, κάτοπτρον χαλκοῦν καὶ ἀγγεῖον πήλινον ἐξ Αἰγίνης.

Τῶν ἐν τῷ Μουσεῖῳ δὲ τῆς Ἑταιρείας ἀρχαίων ἐξηκολούθησεν ἢ εἰς τὸ Κράτος παράδοσις καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Ὑπολείπονται νῦν πρὸς παράδοσιν τὰ ἐξῆς:

α') Ἰκανὰ ἀρχαῖα διαφόρων ὕλων τὸ πλεῖστον πήλινα (ἀγαλμάτια κολοβά καὶ ἀγγείων ἢ σκευῶν θραύσματα) καὶ ἥττονος λόγου ἄξια, πλὴν ὀλίγων, προσερχόμενα τὸ πλεῖστον ἐξ ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας ἐν Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ.

β') Περὶ τὰ 165 μάρμαρα καὶ γλυπτά.

γ') Τὰ νομίσματα ὅσα συνελέγησαν ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1887 γενομένης παραδόσεως εἰς τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον ἐξ ἀγορᾶς, δωρεῶν καὶ ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας, καὶ οἱ μολύβδινοι τύποι. Εἶνε δὲ τὰ νομίσματα ταῦτα: 6 χρυσᾶ, 113 ἀργυρᾶ, 2,703 χαλκᾶ καὶ ἐκ κράματος, 508 τουρκικοὶ παράδες. Τὸ ὅλον 3,330.

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρείας ἠϋξήθη κατὰ τόμους καὶ φυλλάδια 114 (ὧν τὸ πλεῖστον συνέχειαι) ἐξ ἀγορᾶς καὶ δωρεᾶς ἢ ἀνταλλαγῆς.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐξεδόθησαν ἤδη τὰ τρία τεύχη, μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας ἐκδίδεται καὶ τὸ τέταρτον. Γνωστὸν δὲ τυγχάνει ἡμῖν ὅτι μετὰ τὰς γενομένας παρατηρήσεις ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τοῦ 1892 ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας περὶ τῆς μὴ τακτικῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ἀνέλαβε τὴν φροντίδα τῶν περὶ τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς πενταμελῆς ἐκ μελῶν τοῦ συμβουλίου ἐπιτροπεία, τοῦ Κ. Μυλωνᾶ ὀρισθέντος ἐκδότου αὐτῆς, αὐτοῦ δηλ. τοῦ καὶ ἄλλοτε διατελέσαντος ἐκδότου τῆς Ἐφημερίδος, κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τῆς κατὰ τὴν τρίτην περιόδον (κατὰ τὰ ἔτη 1883 καὶ 1884) ἐκδόσεως αὐτῆς. Ἀνέλαβε δὲ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἔκδοσιν τῆς Ἐφημερίδος ἢ ρηθεῖσα ἐπιτροπεία δωρεάν, οὐχὶ ἐπὶ τῇ κεκανονισμένῃ τῶς

ἀμοιβῆ, ἐξ οὗ οἰκονομία ἐγένετο ἐν τῷ ταμείῳ τῆς Ἐταιρείας κατὰ τὰ ἔτη 1893 καὶ 1894 δρ. 1600.. Καὶ τὸ μὲν ἔργον τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, τῶν μὲν περὶ τὸν ἔλεγχον τῶν πρὸς δημοσίευσιν ὑποβαλλομένων ἄρθρων τῶν δὲ περὶ τῶν ἔλεγχον τῶν γενομένων δαπανῶν ἀσχολουμένων, δὲν εἶνε σχετικῶς βαρῦ. Ἐπιπονὸν ὅμως λίαν εἶνε τὸ τοῦ ἐκδότου ἔργον. Διὰ τοῦτο δίκαιος ἔπαινος ὀφείλεται τῷ Κ. Μυλωνᾷ δωρεὰν ἀναλαβόντι καὶ μέχρι τοῦδε ἐξακολουθοῦντι τὴν ἐκδοσιν τῆς Ἐφημερίδος.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶνε τὰ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πεπραγμένα. Τὸ συμβούλιον ὅμως φρονεῖ ὅτι δὲν δύναται ἐνταῦθα νὰ καταπαύσῃ τὸν λόγον. Πρῶτον αὐτὸ συμβούλιον ἐκλεγέν ὅπως ἐφαρμόσῃ τὸν νέον Ὅργανισμὸν τῆς Ἐταιρείας νομίζει ὅτι ἔχει καθήκον νὰ ἐκθέσῃ ὑμῖν τὰς σκέψεις του περὶ τῶν ἔργων, εἰς ἃ θέλει στρέψῃ τὴν προσοχὴν του κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος. Πρέπει δὲ νὰ γνωρίζωσιν οἱ ἑταῖροι τίνα τὰ ἐπιχειρητέα ἔργα, διότι ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τούτων ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς οὗ τὴν ψήφισιν θέλετε συνεργασθῆ, κατὰ τὸν Ὅργανισμὸν, καὶ Ὑμεῖς ἐκλέγοντες μετὰ δεκαπέντε ἀπὸ σήμερον ἡμέρας πενταμελῆ πρὸς τοῦτο ἐπιτροπεῖαν.

Ἡ ὑποστήριξις τοῦ κινδυνεύοντος Παρθενῶνος καὶ ἡ ἐξακολούθησις τῶν πρὸς στερέωσιν τοῦ ναοῦ καὶ τῶν μωσαϊκῶν τοῦ Δαφνίου ἐργασιῶν θέλει ἀποτελέσει τὸ κύριον μέλημα τοῦ συμβουλίου. Ἄλλὰ τὰς πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν ἀρχαίων μνημείων ἐργασίας του δὲν δύναται τὸ συμβούλιον νὰ περιορίσῃ ἐν τοῖς ῥηθείσι μόνον ἔργοις. Δὲν ἀγνοεῖ ὅτι τὸ ἕτερον τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Ἰκτινοῦ ὁ περιλαμπῆς ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Φιγαλίᾳ ἐξ ἴσου, ὡς καὶ ὁ Παρθενῶν, καὶ ἴσως πλέον τι κινδυνεύει· οὐδ' εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ συγκινῆται ἐκ τῆς θλιβερᾶς καταστάσεως, ἐν ἣ διατελεῖ μνημεῖον ὑψίστης ἐθνικῆς καὶ ἱστορικῆς σημασίας, ὁ Λέων τῆς Χαιρωνείας, οὐδ' ἐκ τοῦ ὅτι τὴν κατάστασιν αὐτὴν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος μνημείου προβάλλουσι ξένοι σοφοὶ ὡς παράδειγμα τῆς περὶ τὴν συντήρησιν τῶν προγονικῶν κειμηλίων ἀναληθσίας ἡμῶν. Ἄπορον ἀληθῶς εἶνε ὅτι, ἐν ᾧ ἡ σήμερον Ἑλλὰς πρὸ τοσούτων ἤδη ἐτῶν ἠλευθερώθη ἐκ τῆς δουλείας, δὲν ἔσπευσε μέχρι

τοῦδε νὰ ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς τὴν μνήμην τῶν εὐγενῶν ἐκείνων Θηβαίων νεανιῶν, οἵτινες ἥρωϊκῶς μαχομένοι ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἔπεσον ἐν Χαίρωνεῖα τελευταῖοι μάρτυρες τῆς ἐλληνικῆς ἐλευθερίας. Ἡ ἀναστήλωσις τοῦ Λέοντος τῆς Χαίρωνείας εἶνε ἔργον, ὅπερ καὶ τὴν Ἐταιρείαν καὶ τὸ ἔθνος θέλει δοξάσει.

Τὸ συμβούλιον σκέπτεται πρὸς τούτοις νὰ ἐπεκτείνῃ τὰ ἀνασκαφικὰ ἔργα τῆς Ἐταιρείας. Ὅχι μόνον αἱ τοῦ λήξαντος ἔτους ἀνασκαφαὶ πρέπει νὰ συνεχισθῶσιν ἀλλὰ καὶ νέων ἔργων πρέπει νὰ γείνη ἕναρξις. Ἡ Ἐρέτρια, ἡ Τάναγρα καὶ ἄλλα τινὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἱκανὰς εἰσέτι παρέχουσιν ἐλπίδας ἐπιτυχῶν ἀνασκαφῶν. Μέγα ὅμως ἀνασκαφικὸν ἔργον ἔχει νὰ ἐκτελέσῃ ἡ Ἐταιρεία ἡμῶν ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις. Τὸ Ὀλυμπιεῖον εἶνε εἰσέτι ἀνέπαφον, αἱ παρὰ τὴν Στοὰν τοῦ Ἀττάλου καὶ αἱ κατὰ τὴν Ἀγίαν Τριάδα ἀνασκαφαὶ δὲν ἐπερατώθησαν. Αὐταὶ δὲ αἱ μεγάλαὶ ἀνασκαφαὶ τῆς Ἀκροπόλεως, αἵτινες κατὰ τὴν ὁμολογίαν ξένων σοφῶν ἤνεγκαν εἰς φῶς τὰ σπουδαιότερα ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα τῆς ληγούσης ἑκατονταετηρίδος, αὐταὶ, λέγω, αἱ ἀνασκαφαὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς περατωθεῖσαι, ἐφ' ὅσον δὲν ἀνασκάπτεται ὁ ἐκτὸς τῶν τειχῶν, κατὰ τὴν ἀρκτικὴν κλιτὸν χώρος. Ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ θὰ γείνωσι πιθανῶς εὐρήματα καταπεσόντα ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως καὶ θὰ ἀποκαλυφθῶσιν ἱερὰ καὶ ἄλλα οἰκοδομήματα, δι' ὧν θὰ λυθῶσιν ἴσως τὰ φλέγοντα νῦν ζητήματα περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς ἀρχαίας πόλεως.

Ἐκτελοῦσα τοιαύτας ἀνασκαφὰς ἡ Ἐταιρεία ἡμῶν οὐ μόνον συντελεῖ εἰς προαγωγὴν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης ἑαυτὴν τε καὶ τὸ ἔθνος δοξάζουσα, οὐ μόνον πλουτίζει δαφιλῶς τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Μουσεῖον, ἀλλὰ καὶ εἰς καταδίωξιν τῆς τὴν Ἑλλάδα λυμαιομένης ἀρχαιοκαπηλείας συμβάλλεται. Ἐδείχθη ἐκ τῆς πείρας ὅτι αἱ στρατιωτικαὶ καὶ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ δὲν δύνανται νὰ καταπολεμήσωσι τὰς πανταχοῦ τοῦ Κράτους καθ' ἡμέραν γινομένης ἀνασκαφὰς καὶ τυμβωρυχίας. Μόνον ἂν σπεύσῃ ἡ Ἐταιρεία νὰ ἐνεργήσῃ ἀνασκαφὰς ἐν τοῖς ὑπὸ τῶν τυμβωρύχων λυμαιομένοις ἀρχαιολογικοῖς τόποις, θέλει δυνηθῆ νὰ σώσῃ τὰ καθ' ἑκάστην λαθραίως ἐξορυσσόμενα καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀπεμ-

πολώμενα κειμήλια τῆς ἀρχαίας τέχνης. Τότε οἱ ἀρχαιοκαπηλοῦντες δὲν θὰ εὐρίσκωσι γόνιμον εἰς εὐρήματα ἔδαφος, κατ' ἀκολουθίαν δὲν θὰ δύνανται πλέον νὰ ἀσκῶσιν ἐπάγγελμα, ὅπερ εἰς αὐτοὺς μὲν μικρὰ σχετικῶς κέρδη πορίζει, εἰς τὸ ἡμέτερον ὅμως ἔθνος μεγάλην καὶ ἀνεπανόρθωτον ζημίαν προξενεῖ καὶ αἰσχος καὶ ὄνειδος προσάπτει.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς λογοδοσίας ταύτης ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπείας Δ. Μακκᾶς, ἐντολῇ τοῦ Συμβουλίου, ἀνέγνω τάδε :

Κύριοι,

Κατὰ τὰ μέχρι τοῦ λήξαντος ἔτους κρατοῦντα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐταιρείᾳ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ γραμματέως ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τῶν ὑπὸ τοῦ συμβουλίου πεπραγμένων ὁ ταμίης τῆς Ἐταιρείας ἀποτελῶν μέρος τοῦ συμβουλίου ἀνέπτυσε προφορικῶς κατ' ἄρθρον τὸν ὑπ' ὄψιν τῆς συνελεύσεως ἰσολογισμόν καὶ τὸν πίνακα τῆς περιουσίας τῆς Ἐταιρείας.

Διὰ τοῦ ἐν ἰσχύϊ ἤδη, ὑπὸ αἰσίουσ οἰωνούς, νέου Ὁργανισμοῦ ἡμῶν ὁ ταμίης δὲν ἐκλέγεται ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ἐκ τῶν ἐταίρων, ἀλλὰ διορίζεται ὑπὸ τοῦ συμβουλίου, ἐκτὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἀνὴρ εἰδικὸς ἔχων ὠρισμένα προσόντα καὶ καταβάλλον ἐπαρκῆ ἐγγύησιν, συγκεντροῖ δὲ οὗτος τὴν χρηματικὴν τῆς Ἐταιρείας καὶ τοῦ λαχείου διαχειρίσιν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν διμελοῦς οἰκονομικῆς ἐπιτροπείας ἐκλεγομένης κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἐκ μελῶν αὐτοῦ. Καὶ ταμίαν μὲν ἔχει νῦν ἡ ἡμετέρα Ἐταιρεία ἄνδρα μακρᾶς λογιστικῆς καὶ ταμειακῆς πείρας ἐγγυώμενον ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ἀνατεθειμένων αὐτῷ καθηκόντων, τὸν κ. Κ. Τσακωνόπουλον, πρῶην ὑποδιευθυντὴν τοῦ γεν. Λογιστηρίου ὡς μέλος δὲ τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπείας, ἐντολῇ τοῦ συμβουλίου, λαμβάνω ἐγὼ τὸν λόγον ὅπως δι' ὀλίγων ἀναπτύξω ὑμῖν τὰ κατὰ τὴν οἰκονομικὴν διαχειρίσιν τοῦ λήξαντος ἔτους.

Ἔχετε πρὸ ὑμῶν, κύριοι, ἀναλυτικώτατον τὸν ἰσολογισμόν τῆς 31 Δεκεμβρίου 1894 καὶ ἐν πάσῃ δυνατῇ λεπτομερείᾳ

κατάστασιν τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας, μετὰ εἰδικοῦ λ/σμοῦ τοῦ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων λαχείου καὶ πίνακος παρουσιάζοντος τὴν ἐπελθοῦσαν αὐξήσιν τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας ἐντὸς τοῦ ἔτους 1894. Δὲν ἔχετε ὁμῶς ὑπ' ὄψιν ὑμῶν τὸν ὑπὸ τοῦ Ὁργανισμοῦ ἐπιβαλλόμενον ἀπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς διαχειρίσεως τοῦ λήξαντος ἔτους, καὶ τοῦτο διότι ἐν τόσῳ βραχεὶ διαστήματι χρόνου ἀφ' ἧς ἀνέλαβε τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ὁ νέος ταμίας δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξελεγχθῇ ἡ ἀκρίβεια τῶν ἀπὸ τοῦ 1858 ἀπολογισμῶν, ἐν οἷς παρουσιάζονται ἀνωμαλῖαι τινές, τυπικαί, ὡς φρονεῖ τὸ συμβούλιον, ὥστε ἐπὶ βάσεων ἀσφαλῶν νὰ καταρτισθῇ ὁ τοῦ 1894 ἀπολογισμὸς.

Αἱ ἐκ τοῦ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων λαχείου εἰσπράξεις τῆς Ἑταιρείας ἀπέβησαν κατὰ τὸ 1894 ὅσαι περίπου καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος, διότι καὶ κατὰ τὰς δύο περιόδους διετέθησαν σχεδὸν ὅλα τὰ ἐκδοθέντα γραμμάτια. Ἐμείνεν οὕτω καθαρὰ εἰς τὴν Ἑταιρείαν ὠφέλεια μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν πάντων τῶν ἐξόδων :

κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐξαμηνίαν τοῦ 1894	Δρ.	51,744.08
κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐξαμηνίαν τοῦ 1894	»	51,646.86
ἦτοι ἐν ὄλῳ	Δρ.	103,390.94
ἐνῶ αἱ τοῦ 1893 εἰσπράξ. καθαραὶ ἀνῆλθον εἰς	»	102,859.47

Ἡ τοῦ ἀρξαμένου ἔτους ὠφέλεια τῆς Ἑταιρείας ἐκ τοῦ λαχείου εὐελπιστοῦμεν, ὅτι θὰ ἀποβῇ ἀνωτέρα τῶν προηγούμενων ἔτων, διότι διὰ τοῦ νέου Ὁργανισμοῦ δὲν θὰ ἐπιβαρύνηται πλέον ἢ μερὶς αὕτη μὲ ποσοστά, πληρωνόμενα τέως εἰς τὸν διαχειριστὴν τοῦ λαχείου τὸν καὶ ταμίαν τῆς Ἑταιρείας, καὶ διότι αὐστηρῶς καθωρίσθη, ὅπως εἰς τὸ ἐξῆς τὸ ἀντίτιμον τῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος πωλουμένων κλήρων εἰσάγηται εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρείας ὀλόκληρον εἰς χρυσόν.

Αἱ ἐκ τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων εἰσφορῶν τῶν ἐταίρων εἰσπράξεις κατὰ τὸ 1894 ἀνῆλθον εἰς δρ. 4,441.75 ἐν αἷς περιλαμβάναται καὶ ἡ ἐκ μάρκων 200 εἰσφορὰ ἀνωνόμου εὐγενοῦς κυρίας ἐκ Κολωνίας ὠρισμένης διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ Παρθενῶνος, Αἱ τοῦ προηγούμενου ἔτους τακτικαί, ἔκτακτοι καὶ εἰδικαί εἰσφοραὶ εἶχον ἀνέλθει εἰς δρ. 7,005.90.

Ἐκ τόκων χρεωγράφων, καὶ ὠρισμένως ἐκ τῶν 56 μετοχῶν

τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, τῶν 46 ὁμολογιῶν τοῦ παγίου δανείου καὶ τῶν 10 λαχειοφ. ὁμολ. τῆς Ἐθν. Τραπ. μετὰ μικροῦ ποσοῦ ἐκ τόκων ἀλληλοχρέων λ/σμῶν παρὰ τῇ Βιομηχανικῇ Τραπεζῇ, εἰσέπραξεν ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὸ 1894 δρ. 7,406.70, ἐνῶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος εἰσέπραξε δρ. 10,000.

Αἱ ἐκ τοῦ λαχείου εἰσπράξεις — ἐνταῦθα σημειοῦνται αὐταὶ ἀκαθάριστοι — τῷ 1894, μετὰ τινων καθυστερουμένων τῶν ἐτῶν 1892 καὶ 1893, ἀνῆλθον εἰς δρ. 199,932.12, ἐνῶ αἱ τοῦ 1893 μετὰ τινων ἐπίσης καθυστερουμένων τῶν ἐτῶν 1891 καὶ 1892 εἶχον ἀνέλθει εἰς δρ. 203,350.90.

Ἐκ τῆς Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδος καὶ τευχῶν Πρακτικῶν παρελθόντων ἐτῶν εἰσέπραξεν ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 1,274.80, ἐνῶ κατὰ τὸ 1893 αἱ ἐξ αὐτῶν εἰσπράξεις εἶχον εἶχον ἀνέλθει εἰς δρ. 3,174.10.

Ἐξ ἐνοικίων τῆς ἐν Κηφισῆ οἰκίας εἰσέπραξεν ἡ Ἐταιρεία καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 200 ὅσας καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον.

ὑπὸ τὸν τίτλον ἀπρόβλεπτα σημειοῦνται κυρίως ἐν τῷ ἰσολογισμῷ ὅσα εἰσέπραξεν ἡ Ἐταιρεία ἐκ νομισματικῆς διαφορᾶς τῶν τόκων τῶν ὁμολογιῶν τοῦ παγίου δανείου καὶ τῶν λαχειοφ. ὁμολογιῶν τῆς Ἐθν. Τραπ., ἐκ νομισματικῆς διαφορᾶς τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πωληθέντων γραμματίων τοῦ λαχείου τῆς 6' ἑξαμηνίας τοῦ 1893 καὶ τῶν δύο ἑξαμηνιῶν τοῦ 1894 καὶ ἐκ νομισματ. διαφορᾶς τοῦ ἐκ φρ. χρ. 500 τιμήματος συνδρομῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, ἐν συνόλῳ δρ. 4,634.37, ἐνῶ εἰς τὸν ἰσολογισμὸν τοῦ προηγούμενου ἔτους ἡ αὐτὴ μερὶς παρουσιάζει ποσὸν δρ. 413.40.

Τοιαῦτα κυρίως εἶναι αἱ εἰσπράξεις τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας τοῦ ἔτους 1894 ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τοῦ 1893.

Τὰ ἔξοδα δὲ συνοψίζονται ὡς ἀκολούθως :

Εἰς μισθοὺς προσωπικοῦ γραφείων δρ. 6,574.16, ἔξοδα γραφικῆς ὕλης, χάρτην, τυπωτικὰ καὶ ταχυδρ. τέλη δρ. 2,599.70, βιβλιοθήκης ἐξ ἀγορᾶς βιβλίων καὶ δετικὰ αὐτῶν δρ. 3,236.84, ὁμοῦ δρ. 12,510.70, ἐνῶ τὰ αὐτὰ ἔξοδα τοῦ 1893 εἶχον ἀνέλθει εἰς δρ. 11,543.20.

Εἰς μισθοὺς προσωπικοῦ μουσείων, τοῦ ἐνταῦθα καὶ τοῦ ἐν Ἐλευσίνι, δρ. 4,522.20 ἔναντι δρ. 5,425 τοῦ 1893.

Διὰ συγκολλήσεις καὶ ἀπεικονίσεις ἀρχαίων ἐδαπάνησεν ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὸ 1894 δρ. 837.05, ἔναντι δρ. 3,675.80 τῷ 1893.

Εἰς ἀγορὰν ἀρχαίων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 3,104 ἀπέναντι δρ. 4,241.30 κατὰ τὸ προηγούμενον.

Εἰς ἀνασκαφὰς ἐν γένει ἐδαπάνησε κατὰ τὸ 1894 ἡ Ἐταιρεία δρ. 18,208.60. Ἐνῶ κατὰ τὸ 1893 δραχ. 47,308.05. Ἐδαπάνησε καὶ κατὰ τὸ 1894 εἰς ἐπισκευὴν τοῦ ἐν Ἐλευσίνι μουσείου καὶ δι' ἀγορὰν ἐνὸς ἀγροῦ αὐτόθι δρ. 17,265. Ἐνῶ κατὰ τὸ 1893 πρὸς τοὺς αὐτοὺς σκοποὺς ἐδαπάνησε δρ. 1,674. Εἰς μισθοὺς ἐφόρων καὶ φυλάκων καὶ εἰς ἐπιμίθια ἐφόρων ἐδαπάνησε κατὰ τὸ 1894 ἡ Ἐταιρεία δρ. 13,296.90 ἀπέναντι δρ. 13,027.70 κατὰ τὸ 1893.

Διὰ τὴν Μοῆν τοῦ Δαφνίου ἐδαπάνησε κατὰ τὸ 1894 ἡ Ἐταιρεία δρ. 14,669.18 ἀφοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος εἶχε δαπανήσει δρ. 4,716.30. Ἐδαπάνησε δὲ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 1,346 διὰ τὴν κατασκευὴν ἰκριωμάτων πρὸς στερέωσιν τοῦ Παρθενῶνος, ἐνῶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος εἶχε δαπανήσει πρὸς ἀναστήλωσιν ἀρχαίων οἰκοδομημάτων δρ. 6,220.39.

Τὰ ἐξοδα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος δὲν ὑπερέβησαν κατὰ τὸ 1894 τὰς δρ. 5,663.20 ἐνῶ κατὰ τὸ 1893 ταῦτα εἶχον ἀνέλθει εἰς δρ. 14,007.50.

Εἰς περιουναγωγὴν καὶ μεταφορὰν ἀρχαίων ἐδαπάνησεν ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὸ 1894 δρ. 1,818.35 καὶ παρέσχε συνδρομὴν τῷ ἐν Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης Φιλεκπαιδευτικῷ Συλλόγῳ διὰ τὴν ἀγορὰν καὶ μεταφορὰν τῆς ἐπιγραφῆς Γόρτυνος εἰς Ἡράκλειον δρ. 3,000.

Τέλος τὰ ἐξοδα τοῦ λαχείου κατὰ τὸ 1894 ἀνῆλθον εἰς δραχ. 98,636.03. Ἐνῶ ταῦτα κατὰ τὸ 1893 ἦσαν δρ. 98,305.06.

Οὕτω ἡ περιουσία τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας, ἥτις κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1893 ἀνῆρχετο εἰς δρ. 363,567.59, ἀνέρχεται τῇ 31 Δεκεμβρίου 1894 εἰς δρ. 404,103.79, φαίνεται κατ' ἀκολουθίαν αὐξηθεῖσα κατὰ δρ. 40,536.20. Δὲν εἶναι ὁμως καθ' ὁλοκληρίαν πραγματικὴ ἢ φαινομένη αὐξήσις, καθότι δὲν ἐγένετο

μεταβολή ἐν τῷ ἰσολογισμῷ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν χρεωγράφων αὐτῆς ἀπὸ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1893. Ἐνῶ ὑπάρχει εἰς τὰς μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον δρ. 10,640 πρὸς διαφορὰν εἰς τὰς λαχειοφόρους ὁμολογίας τῆς Ἐθν. Τραπ. δρ. 790 καὶ εἰς τὰς ὁμολογίας τοῦ παγίου δανείου δρ. 598 μόνον ἐπὶ πλεόν.

Εἶνε δὲ τὸ πλείστον ἡ περιουσία αὕτη ἄγονος εἰς τὴν Ἐταιρείαν, διότι ἐκτὸς τῶν μετοχῶν καὶ χρεωγράφων αὐτῆς τῶν ἀποφερόντων τὴν σήμερον μικρὸν εἰσόδημα, καὶ τῶν μετρητῶν ἀτόκως παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ δρ. 61,000.— καὶ τῶν ἐν τῷ ταμείῳ τῆς Ἐτ. τῇ 31 Δεκ. 1894 » 5,156.63, ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἀκινήτων ὀνομαστικῆς ἀξίας δρ. 67,449.99, ἐξ ὑπολοίπου προκαταβολῆς εἰς τὸ Δημόσιον δραχ. 86,861.42 καὶ ἐκ τοῦ ὑπολοίπου χρέους τοῦ ἀποβιώσαντος ταμίου τῆς Ἐταιρείας Π. Γιαννοπούλου δρ. 32,030.75.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐκάλεσεν ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως τοὺς ἐταίρους εἰς ἐκλογὴν τῆς τριμελοῦς ἐξελεγκτικῆς τοῦ ὑποβληθέντος ἰσολογισμοῦ Ἐπιτροπείας. Ψηφισάντων ἐν ὄλῳ ἐταίρων 33 ἐξελέγησαν μέλη τῆς Ἐπιτροπείας ταύτης οἱ Ν. Παπαλεξανδρῆς διὰ ψήφων 29, Πέτρος Κανάκης διὰ ψήφων 28 καὶ Κωνστ. Ι. Κυριακὸς διὰ ψήφων 24.

Ἀπεφάσισαν ἀκολούθως οἱ ἐταῖροι ἵνα κατὰ τὴν τρίτην αὐτῶν ἐτησίαν τακτικὴν συνέλευσιν τὴν γενησομένην τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Φεβρουαρίου προβῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τριῶν συμβούλων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἐν τῷ συμβουλίῳ κενῶν.

Τούτων γενομένων ἡ συνεδρίασις διελύθη περὶ τὴν μεσημβρίαν.